

Инициативи на Европейската общност в подкрепа на изследванията и иновациите

гл. ас. д-р Теодора Георгиева,
Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов

Решимостта на Европейската комисия да създаде необходимите условия за изпълнение целите на Лисабонската стратегия и да отговори на предизвикателствата на възникващите нови световни икономически центрове намира израз в приетия през октомври 2005 г. интегриран План за действие в областта на изследванията и иновациите. Представените в него инициативи са насочени към комплексно насърчаване на изследователската работа и иновациите. Предвидено е изпълнението на 19 конкретни мерки, обединени в 4 основни направления.

Изследванията и иновациите в основата на европейските политики

- По-добра регулация в подкрепа на новите технологии
- Разширяване на държавната подкрепа спрямо изследванията и иновациите
- Повишаване ефективността и използването на защитата на интелектуалната собственост
- Атрактивен обособен пазар за изследователите
- Насочване на обществената подкрепа за насърчаване на изследванията и иновациите
- Пълноценни и всеобхватни данъчни инициативи

Изследванията и иновациите се нуждаят от предвидима и благоприятна регулаторна рамка, която да насърчава частните инвестиции, да подпомага технологичния трансфер и пазарното приложение на нови идеи. Предвижда се провежданите политики в тази област да бъдат съобразени със секторните особености, специфичните потребности на малките и средните предприятия и значението на публичните изследователски звена.

Чрез инициативата INNOVA Европейската комисия насочва усилията си към ограничаване на бариерите пред изследванията и иновациите и към подпомагане развитието на технологиите и усъвършенстването на регулаторната рамка. INNOVA е част от секторните иновационни проекти, обединяващи различни аналитични инструменти и натрупания до момента практически опит. Началото на инициативата ще бъде в края на 2005 г. и ще включва:

Секторен иновационен преглед за оценка на постиженията на отделните отрасли в областта на иновациите и идентифициране на движещите сили и предизвикателствата пред тяхното бъдещо иновационно развитие.

Мрежи от индустриални клъстери в цяла Европа, организирани на секторен принцип, чиито практически опит да се използва за идентифициране и обмяна на водещи практики между отделни свързани политики.

Мрежи от финансиращи иновациите организации, групирани на секторен принцип, за определяне специфичните потребности на включените в тях фирми.

Иновационни панели, формирани с участието на специалисти в областта на високите технологии, представители на науката и държавната администрация, които да регламентират промените в провежданите политики.

Европейски INNOVA форум, основан на виртуални платформи, в чиито рамки да се разпространяват постижения в областта на иновационната политика и да се обменя практически опит.

Изследванията и иновациите изискват отворени пазари и конкуренция. Независимо от това внимателно провежданата държавна политика може да създаде среда, която едновременно да насърчава създаването и използването на ново знание, без да ограничава свободната конкуренция. Правила за провеждането на подобна политика са включени в документите "Държавна помощ за иновации" и "Държавна помощ за изследвания и развойна дейност". Предложените конкретни мерки са насочени към насърчаване на публично-частните партньорства в областта на изследванията, разпространяване на изследователски резултати, създаване на общи правила за рисковото финансиране.

Специално внимание е отделено на екоиновациите и на повишаване производителността чрез висока ефективност на насочените към устойчиво развитие проекти.

Разбирането за значимостта на закрилата на обектите на интелектуална собственост намира израз в усилията за създаване на единна и "приятелски настроена" система за общеевропейска защита, която да насърчава развитието на високотехнологичните компании. Създаването на общо законодателство, насочено към защитата на търговски марки и промишлен дизайн, се разглежда като сериозна стъпка в това отношение. За съжаление разходите за патентоване в Европа остават все още на по-високо равнище в сравнение със САЩ, което се определя като резултат от различията на националните патентни системи.

Голяма част от възникващите проблеми в това отношение са свързани и с пропуснати възможности, поради което усилията на ЕО се насочват към по-добро информиране за отделните практики, към коопериране между националните патентни офиси и предоставяне на по-ефективни услуги, защитаващи интересите на патентоприетелите.

Друга голяма тема, по отношение на която са ориентирани редица мерки, е създаването на единен атрактивен европейски пазар на труда за изследователите. Целта е да се създадат системи от стимулиращи механизми, насочени към привличане на изследователски кадри, които да осъществяват дейност и да планират своята кариера в рамките на стария континент. Усилията са насочени към създаване на условия за по-голяма мобилност, преодоляване на съществуващите правни, административни и информационни бариери и осигуряване на по-голяма социална защита.

Провежданите национални политики в областта на данъчната политика са изключително разнообразни. Наред с това е установено, че в много отношения липсва тенденция на приближаване между прилаганите модели. Безспорен е фактът, че данъчните облекчения са доказано средство за привличане на преки чуждестранни инвестиции към отделни национални икономики и по този начин предоставят възможност за тяхното конкуриране. Наред с това обаче на все по-сериозно обсъждане се поставя идеята за хармонизиране на отделните данъчни политики, ако не като цяло, то поне по отношение на базовите равнища на корпоративно данъчно облагане. Целта е прилаганите протекционистични мерки на национално равнище да не влизат в противоречие с идеята за изграждане на общеевропейско изследователско пространство, като се превръщат в повод за противопоставяне при разпространяването на постигнати изследователски резултати от други страни - членки на Общността.

На годишния форум на Европейската инвестиционна банка в Хелзинки, Финландия, в края на месец октомври 2005 г. Янез Поточник, отговорен за науката и изследванията в ЕК, отбелязва, че страните от ЕС трябва да инвестират повече и по-добре в изследвания и иновации, трябва да създават реални връзки между изследователската и иновационната дейност с цел насърчаване на технологичния трансфер в рамките на отделните индустрии.

Като една от възможностите да се постигне това комисарят посочва данъчната реформа. Отбелязва се, че редица европейски държави предприемат данъчни реформи, насочени към стимулиране на НИРД, но при тях основен е националният контекст. В резултат се създават стимулиращи схеми, които обаче дискриминират постигнати резултати от изследователска дейност в други европейски страни. По

този начин става невъзможно бизнесът да се възползва от постиженията на общеевропейското изследователско пространство. Тъй като проблемът не може да намери решение на национално равнище, предстои публикуването на общо ръководство, което да синхронизира действията на страните членки при усъвършенстване на данъчните системи.

Изследванията и иновациите в основата на европейското финансиране

- Мобилизиране на публичното и частното финансиране за развитие на ключови технологии
- Европейски структурни фондове за насърчаване изследванията и иновациите
- Усъвършенстване достъпа на малки и средни предприятия до финансиране
- Мобилизиране финансирането на изследванията и иновациите чрез национални програми

Основни инструменти за изпълнение целите на ЕО в областта на финансирането на изследователската дейност и иновациите са Седмата рамкова програма, Рамковата програма за конкурентност и иновации, Структурните фондове, Фондът за развитие на селското стопанство и други. Очаква се страните членки да подкрепят тези програми със собствен ресурс, съобразен с тяхното икономическо състояние и постигнатите резултати от вече прилагани финансиращи практики.

Конкретните инициативи за развитие на ключови технологични области са:

Съвместна технологична инициатива - програма за дългосрочно публично-частно партньорство, насочено към дейности, по отношение на които други мерки се оказват неприложими.

Инициатива "Споделяне на финансовия риск", предложена като част от Седмата рамкова програма. Предназначена е за разпределяне на средства от Европейската инвестиционна банка за проекти, свързани с изграждането на нови елементи на изследователската инфраструктура и реализацията на големи партньорски проекти, включително проекти като EUREKA.

Инициатива i2010 в областта на информационните и комуникационните технологии.

Изследванията и иновациите в основата на бизнеса

- Интензифициране на партньорството между университети и бизнес
- Създаване на иновационни пулове, изследователски ориентирани и индустриални кълъстери
- Насърчаване на услугите, подкрепящи изследванията и иновациите на бизнеса

- Управление на иновациите и социални промени
- Повишаване потенциала на иновационните услуги
- Създаване на система за мониторинг на европейските изследвания и иновациите

Поради особеното значение на бизнеса като посредник между новите идеи и пазара насърчаването на фирмените иновации е от особено значение за постигане на висок растеж и производителност. Провежданите държавни политики не могат да създават индустриални клъстери или иновационни мрежи, но могат да насърчат и да подпомогнат тяхното формиране и развитие. В това отношение нараства значението на информацията за съществуващите възможности на публично-частните партньорства, предоставянето на качествени, ориентирани към бизнеса и технологичния трансфер услуги, насърчаване на предприемачеството и съобразеното с потребности на МСП финансиране.

Сериозна слабост на европейската иновационна система е взаимодействието между университети и бизнес в процеса на създаване на ново знание и неговото насочване към практическо приложение. Прилаганите понастоящем практики и натрупаният опит свидетелстват за фрагментарност и непълнота по отношение на механизмите за създаване на съвместни изследователски и приложни звена, правната защита на съвместно създадения интелектуален продукт и разпределението на получените резултати.

Решаването на тези проблеми предстои с приемането на общо ръководство за усъвършенстване на изследователското сътрудничество и трансфера на знание между университетите и индустрията, което ще се основава на постигнати добри резултати и водещи практики на някои европейски страни. Подобни механизми са предвидени и като част на Седмата рамкова програма. Тяхното прилагане ще засили ролята на изследователските и университетските центрове в рамките на иновационните системи.

В Европа съществуват множество иновационни пулове и индустриални клъстери, които обаче остават незначителни като големина и по-разпокъсани в сравнение с подобни структури в САЩ. Преодоляването на това разминаване изисква натрупване на критична маса, така че да стане възможно привличането на по-голям обем инвестиции към тях. Инициативата, насочена към постигането на тази цел, носи наименованието "Региони от знание" и включва следните дейности:

Анализ, развитие и изпълнение на съвместни програми за създаване на регионални клъстери и коопериране между тях.

Превръщане на слабо иновационни региони в области със засилена изследователска дейност.

Усъвършенстване на взаимодействието между различните участници на регионалните иновационни системи и регионалната икономика.

МСП имат ключово значение за развитието на европейската икономика - те осигуряват приблизително 66 % от заетостта в частния сектор и 57 % от добавената стойност в рамките на ЕС-25. Независимо от това голяма част от тях срещат сериозни проблеми при осъществяване на иновационна дейност, свързани предимно с осигуряването на информация, участието в иновационни мрежи и достъпа до финансиране. Подкрепяща в това отношение може да бъде създадената посредническа инфраструктура и в частност мрежата от европейски иновационни центрове.

Редица МСП срещат затруднения при планиране и управление на иновационните си проекти и маркетингането на новите продукти и процеси. Това налага да се отделя още по-голямо внимание на инициативите за обучение и повишаване квалификацията на персонала и възпитаването на предприемачески умения. Във връзка с това като все по-актуални се очертават въпросите за участието в различните форми на обучение през целия живот и свързаната с него корпоративна социална отговорност.

Адекватна мярка за постигане на това е създаването на инструмент за самооценка и на модел за иновационно предприемачество. Неговото прилагане ще даде възможност за осъществяване на сравнителни и бенчмаркинг анализи и за съизмерване на персоналните постижения на отделните предприемачи.

Участието на сектора на услугите в създаването на все по-голям относителен дял от БВП води до нарастване значението и на иновационните услуги. Те, както и високотехнологичните индустриални сектори, се определят като двигатели в развитието на ключови технологични области и създаването на добавена стойност.

Поставените проблемни зони трябва да се допълнят с необходимостта от създаването на единна система за мониторинг и анализ на иновационните постижения на европейските страни. Това ще даде възможност да се установят важни тенденции на развитие, да се изследват факторите за постигнати добри или лоши резултати, да се идентифицират възможности и предизвикателства за развитие и да се създадат условия за тяхното използване.

Усъвършенстване на изследователските и иновационните политики

- Превръщане на изследванията и иновациите в приоритет на националните програми, насочени към растеж и заетост
- Усъвършенстване на инструментите за анализ на иновационните политики

- Подкрепа на политиките, ориентирани към обучение и коопериране

Интегрираният подход на равнище Европейска общност в процеса на насърчаване на знанието и иновациите се осигурява чрез приемането и изпълнението на следните документи: Интегрирани ръководства; Национални програми за реформа; Лисабонска програма на Общността. Тяхното комплексно и съгласувано изпълнение е продиктувано от разбирането за необходимостта от единен интегриран подход като основа за постигане на устойчив растеж на европейската икономика. За целта е необходимо да се подготви и прилага единен комплекс от различни инструменти, покриващи изследователската дейност, иновациите и свързаните с тях политики.

Изследователската и иновационната политика са в списъка на ключовите области в ревизираната Лисабонска стратегия. За осигуряване на тяхното ефективно провеждане чрез Националните програми за реформа ЕК предлага редица интегрирани ръковод-

ства. Тяхното изпълнение ще се следи чрез подаването на Годишни доклади на страните членки за постиженията в областта на изследванията и иновациите, поставените цели и степента на тяхното достигане, констатираните затруднения и предизвикателства. Подходът на двустранен диалог между Общността и страните членки ще даде възможност да се очертаят специфичните за всяка национална икономика предимства и недостатъци и да се изберат подходящите политически мерки за подобряване средата за изследвания и иновации.

Като цяло предприетите мерки за изпълнение целите на ревизираната Лисабонска стратегия са насочени към прилагане подходите на приоритетност, партньорство, модернизирани и опростяване на насърчителните механизми. Целта е в центъра на вниманието да се поставят знанието и иновациите, като се създаде благоприятна рамка за развитие и постигане на синергиен ефект.

Литература

1. Better Regulation for Growth and Jobs in the European Union, Brussels, 2005, http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0097en01.pdf
2. European Value in the Globalised World, Brussels, 2005, <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/05/st13/st13175.en05.pdf>
3. Tax Harmonization Versus Tax Competition in Europe, Laszlo Kovacs, European Commission for Taxation and Customs, Vienna, October 20, 2005, http://europa.eu.int/comm/commission_barroso/kovacs/speeches/tax_harmonisation-competition.pdf
4. More Research and Innovation - Investing for Growth and Employment: A Common Approach, Brussels, 2005, http://europa.eu.int/invest-in-research/pdf/comm_native_com_2005_0488_4_en_acte.pdf

Клъстерите - възможен инструмент в помощ на политиката за икономическо развитие

Кирил Желязков, Българска стопанска камара

Инициативата за изграждане и развитие на клъстери (индустриални обединения) е важно ново направление на икономическата политика на българското правителство и социално-икономическите партньори, основано на усилията за повишаване конкурентоспособността на икономиката в процеса на присъединяване към ЕС и в условията на реално членство след 2007 г.

Както показва опитът на развитите индустриални страни, един от пътищата за повишаване потенциала на българската индустрия и в частност на българските средни и малки предприятия, за да устоят на конкурентния натиск на европейските и световните пазари, е създаването и поддържането на клъстери - групове от взаимно свързани и допълващи се конкурентни производства. По този начин чрез създаването на специфични структури - клъстери, като мрежи от конкуриращи се и едновременно с това сътрудни-

чещи си фирми и организации се укрепват и засилват специализираните и уникалните конкурентни предимства на определено регионално равнище, които могат да бъдат насърчавани целево чрез приоритетна подкрепа на държавата.

Използваният подход в развитите страни позволява да се създават системи от заинтересувани и икономически свързани фирми върху определена територия (област или регион) с цел да се постигне по-ефективно концентриране на ресурси за повишаване на конкурентоспособността във възможно най-много сфери на дейност. Този подход е особено важен за малките и средните предприятия, защото те обикновено не могат да разчитат на целия спектър от ресурси и развитите компоненти на производствените системи, с които разполагат големите фирми. Характерно за клъстерите е, че се разкриват възможности за организирането в "мрежа" на група производители

около един обединяващ ги продукт или услуга, който да бъде привлекателно звено за български и чуждестранни инвеститори.

Придобилото популярност определение за клъстер (по Майкъл Портър) е: "Географски свързана мрежа от сходни, взаимнообвързани или допълващи се конкурентни фирми, с активни канали за делови взаимоотношения, комуникация и диалог, които ползват обща специализирана инфраструктура, пазари на труд и услуги, и са изправени пред общи възможности за развитие и/или заплахи." Клъстерите представляват географски концентрирани обединения (мрежи) от взаимосвързани компании, специализирани доставчици, фирми, предоставящи услуги и свързаните с тях институции в дадена област (регион).

Когато се прави проучване и се предприема инициатива за ситуирането, обособяването или създаването на клъстери в даден регион, трябва да се имат предвид следните отправни постановки:

- Конкурентоспособността на един клъстер не е механична сума от конкурентоспособността на неговите членове. Сравнителните предимства на клъстера се пораждаат от степента на изграденост на мрежите и от синергичния ефект, който може да се получи в тях.
- Мрежите включват фирми (производители, клиенти, доставчици, както и фирми от други индустриални сектори) и организации, които имат поддържаща функция (обучение и квалификация, услуги, свързани с въвеждане на иновации в индустрията, организации за реклама и промоции, изследователски институти, администрация и др.).
- Взаимоотношенията в клъстерната мрежа се основават на партньорство, доверие, коопериране и взаимозависимост в условията на пазарна икономика.
- Географската концентрация на клъстерите и относителната близост на други икономически субекти водят до такива положителни допълнителни ефекти като например по-ефективно използване на квалифицирана работна ръка в даден регион, укрепване на традициите в определена индустриална сфера, разширяване на завоюваните пазарни позиции и авторитета при производството на определени продукти и услуги и др.

Едно от съществените предимства, до които води формирането на един клъстер, е **снижаването на разходите за членовете на мрежата и получаването на по-висока добавена стойност** вследствие на географското концентриране от определени фирми и организации. Намалването на разходите може да е вследствие на:

- Облекчен достъп до суровини.

- Възможности за повишаване обема на производството.
- Предлагаането на нови продукти и услуги.
- Наличието на междинни продукти и стоки, чието производство ще бъде стимулирано чрез създаването на клъстера.
- Географски концентриран мултиплициращ ефект.
- Повишено търсене и предлагане на продукти и услуги, включително реклама и промоции.
- Ефективна организация при разработване и внедряване на иновационни продукти.
- Вътрешномрежово сътрудничество с обучаващи и научно-производствени организации.
- Подобрена инфраструктура и комуникации.

Обикновено в основата на клъстерите са обединения от конкуриращи се фирми, които са свързани по доставки, произвеждат взаимно допълващи се продукти или използват съвместно дадени производствени фактори/технологии. Клъстерът е своеобразна самоорганизираща се производствена мрежа, в която фирмите си сътрудничат във **вертикални или хоризонтални вериги** за получаване на допълнителна добавена стойност и:

- са на еднакво равнище на производство или маркетинг (**хоризонтално коопериране**) и/или
- са на последователни равнища на производство или маркетинг (**вертикално коопериране**) и/или
- са в **различни сектори/браншове**.

Досегашният опит показва, че типичните етапи на развитие на клъстерите са:

1. Етап на идентифициране и установяване - идентифицирането и приобщаването на първоначалните фирми - участници в мрежата, в съответствие със специфични локални условия (наличие на суровини, определено познание и др.), следвано от стартирането на нови фирми или на фирми, които възникват вследствие на връзките между съществуващите. Това довежда до географското концентриране на фирми с приблизително еднакво производство или на фирми, които са на еднакъв производствен етап.

2. Етап на растеж - появяването на специализирани фирми - доставчици и обслужващи фирми и организации. Появата на специализиран пазар на труда и на съвместното използване на някои производствени фактори при определени условия, може да доведе до намаляване на разходите за производство и до увеличаване на конкурентоспособността на фирмите. На този етап се създават нови организации, предлагащи корпоративни услуги (обучение и квалификация, консултации, изследвания и програми за развитие, разработване на ново технологично оборудване или компоненти от него, разработване на ин-

вестиционни проекти, реклама и промоции и др.), и те допринасят едновременно за интензифицирането на сътрудничеството и за ускоряването на трансфера на информация и знания вътре в "мрежата". Привличането на външни фирми, квалифицирани работници и други организации, както и създаването на условия за възникване на нови фирми, включвани в клъстерната мрежа, изграждат положителния образ на клъстера в публичното пространство.

3. Етап на зрялост - появяването на допълнителни възможности и предимства, които насърчават задълбочаването на обмена на информация и знания, основавайки се на развитите процедури за взаимна свързаност в мрежата.

4. Етап на упадък или фаза на реорганизация - намалява значението на клъстера вследствие на деформирана гъвкавост на организацията на взаимодействие в мрежата и промени в бизнес практиките, които затрудняват въвеждането на иновации, привличането на инвестиции или ефективността на структурата на клъстера.

В съответствие с практиката на развитите страни важна движеща сила при иницирането, създаването и оценката на дейността на отделните клъстерни мрежи са **координиращите звена на клъстера, или т.нар. "клъстерни съвети", при чието създаване водеща роля може да се възлага на регионалните и браншовите индустриални асоциации и камари.** Съставът на тези съвети представя съответната клъстерна мрежа - големите, малките и средните фирми, както и партньорите при извършването на услугите, и те практически представляват един борд от експерти, следящи за точното постигане на целите и координирането на изпълнението на дейностите в клъстера.

Използваната организационна схема за действие и координиране на клъстерната дейност в даден регион трябва да бъде максимално опростена - малки, ефективни екипи от 4 до 8 експерти се занимават с поддържането и обслужването на съответната мрежа, като работят в следните пет основни области на действие:

1. Информация и комуникация - създаване и опериране с бази данни с подробна информация за фирмите и профилите на услугите на всички участници в мрежата; текущи посещения във фирмите; интернет страници за клъстерите; месечни информационни съобщения за новостите в отрасъла и мрежата и др.

2. Квалификация - анализ на потребностите от образование и квалификация за конкретния отрасъл; организиране и провеждане на дейности за повишаване на образованието и квалификацията на работната сила в мрежата на клъстера; организиране на специализирани прояви и работни семинари като място за контакти и обмяна на ноу-хау между фирмите от клъстерната мрежа.

3. Сътрудничество и иновации - инициране на проекти за коопериране между фирмите и научни и развойни звена, образователни институции; подпомагане реализацията на иновативни проекти за повишаване на технологичния потенциал и сътрудничеството в мрежата.

4. Маркетинг и PR - откриване идентичността и уникалните предимства в региона с оглед привличането на инвеститори; подобряване на националния и международния имидж на участниците в клъстера; провеждане на инициативи за стабилизиране на отрасловия и регионалния имидж; организиране на панаирни презентации и рекламни прояви.

5. Международна дейност - в зависимост от потребностите на клъстера дейностите могат да включват специализирани инициативи за осъществяване на международни проекти и срещи, организиране на делови пътувания с цел обмяна на опит и информация, провеждане на семинари и конференции и др.

Трябва да се има предвид, че каквито и да са концепциите за насърчаване на клъстерите (обединенията), те трябва да бъдат съобразени с интересите, вижданията и очакванията на конкретните реални участници за тяхната роля и интереси в съответната мрежа. Когато има напрежение между фирмите, когато няма доверие между тях, когато те не се кооперират или свързаните с тях институции не си сътрудничат достатъчно, когато е създадена претоварена и тромава административна структура, всички участници трябва да предефинират своите роли. Те трябва да се откажат от традиционните схеми на поведение и да възприемат други, адекватни на пазарната ситуация. Необходимо е да се разбере **разликата с предишни стопански обединения**, а именно необходимостта от **равнопоставено сътрудничество между конкуриращи се икономически субекти, желанието да се влиза в диалог между конкуренти при равноправни условия, както и да се обменят информация и знания в мрежата.** Тогава едно такова доброволно и самоорганизиращо се сдружение на фирми, каквото всъщност е клъстерът, ще има успех и ще постигне целите, които си е поставило. В това се заключава и същността на **клъстерния подход като инструмент на икономическата политика - да се постави началото на непрекъснат процес на равноправно публично-частно партньорство и сътрудничество, включващ държавните институции на национално и регионално равнище, фирмите от частния сектор, развойните и научните институти и звена, браншовите и регионалните индустриални асоциации, камари, сдружения и съюзи.**

За контакти:
Кирил Желязков
branch@bia-bg.com тел.: 02/932 0959,
Българска стопанска камара, www.bia-bg.com
София 1000, ул. Алабин 16-20

Популяризиране и утвърждаване на социално отговорното поведение в българското делово пространство

д-р Елизабета Вачкова, професор в Интернешънъл Юнивърсити

Няма Величие без доброта
(латинска мъдрост)

Интеграцията на България в Европейския съюз поставя важни изисквания, едно от които е социално отговорното поведение на съвременните организации. Темата за корпоративната социална отговорност (КСО) у нас все още не е намерила аудиторията, която заслужава, нито подобаващата реализация във фирмените стратегии, политики, планове и програми. Тя все още не се е утвърдила като масова практика. Организациите в развитите европейски страни, към пълноправното сътрудничество с които България се стреми, имат солидни традиции в провеждането на последователна социална политика. Ето защо проблемите на социално отговорното корпоративно предприемачество и управление трудно могат да бъдат пренебрегвани в бъдеще. Наред с икономическия растеж и пълната заетост в процеса на интегрирането с ЕС важно място заема и въпросът за социалната спойка на обществото. Тя не може да се постигне без активното съдействие на бизнеса в тясно сътрудничество с държавните институции и субектите на гражданското общество. Изключително важна роля в този процес е отредена на съвременния фирмен мениджмънт. Днес корпоративното социално отговорно поведение все повече се утвърждава като:

- необходима фирмена стратегия;
- важна управленска компетенция;
- съществен компонент на фирмената култура;
- фактор, определящ облика на организацията;
- стратегическо предимство;
- нова област на конкуренция между фирмите.

Съвременната организация е "социален актьор". Тя може да организира и да финансира значими и полезни за обществото и отделни проблемни групи инициативи, да участва в политиката за тяхното утвърждаване и за разширяване на обхвата им. В развитите страни дейността ѝ вече не се оценява само по икономическите резултати, а чрез т.нар. "балансирана карта на резултатите", включваща критерии като задоволеност на служителите, удовлетвореност на клиентите и други. Полето на фирмените ценности, в които доскоро доминираше максимизирането на печалбата, днес във все по-голяма степен акцентира върху подобряването на качеството на живота.

В световен мащаб проблемът за социалната отговорност на фирмите не е нов. Още през 30-те години на миналия век започват дискусии за това, как биз-

несът трябва да служи на обществото. През 60-те години в САЩ се разработват първите идеи за корпоративната социална отговорност, а масовите враждебни поглъщания през 80-те засилва интереса към темата. През 2001 г. се забелязва нова мощна вълна на дебатите, провокирана от колапса на "Енрон", "Уърд ком" и компрометирането на "Артур Андерсен". Българската преса също коментира "големите измами" в мениджмънта. За разрастването и обхвата на корпоративната социална отговорност може да се съди по данните на Американския форум за социални инвестиции, според който през 2001 г. в САЩ активи за един трилион долара са били управлявани от социално отговорни инвестиционни портфейли. През същата година портфейлът на етичните инвестиции на света надхвърля 1,42 трилиона долара. [4, с. 4]

Концепцията за корпоративната социална отговорност придобива особено голяма популярност и различно съдържание в условията на ускорена глобализация.

Най-общо социалната отговорност обхваща ангажиментите на бизнеса към обществото, разширяването на техния кръг извън икономическите функции и включването на социалните дейности като необходимоприсъщи. Поemanето на социална отговорност е акт на доброволност, който безспорно зависи от зрелостта и от моментното състояние както на макросредата, така и на отделната организация.

Върху изграждането на социално отговорното поведение на организациите решаващо влияние оказват следните две групи фактори. [3, с. 474] Първата група влияе положително върху него и включва следните **фактори, стимулиращи високи стандарти на отговорно организационно поведение:**

1. Публичност, обществени разкрития, медийно покритие, добри комуникации.
2. Повишено внимание, обществена достъпност, загриженост, наблюдаване, по-добра информираност на обществото, наличие на социални приноси.
3. Държавно регулиране, законодателство, активна и навременна интервенция, работа на съдилищата.
4. Обучение на мениджърите, висок управленски професионализъм, активни контакти на мениджмънта с групите по интереси.

5. Нови очаквания за ролята на бизнеса в обществото, взаимоотношения между поколенията, движения в защита на потребителите.
6. Повишена чувствителност на бизнеса към социалната отговорност, по-широка информираност за добрите резултати от дейностите, включване на КСО в корпоративната политика, повишено внимание от страна на мениджмънта към етичното поведение.

Втората група препятства развитието на положителните насоки в организационното поведение и включва следните **фактори, предизвикващи ниски стандарти на организационно поведение:**

1. Ниски обществени стандарти на поведение, социален упадък, широки граници на позволеност, нарастване на стремежа към материалното и хедонизма, загуба на влиянието на църквата и семейството, повишен интерес към количеството за сметка на качеството на продуктите и услугите.
2. Конкуренция, ритъм на живот, стремеж към успех, разходи за бизнеса.
3. Политическа корупция, загуба на доверие в държавата, политическа етика и климат.
4. По-пълна информираност на обществото за неетичните дейности, постоянно медийно покритие на негативни актове, телевизионно и медийно изграждане на криминална атмосфера.
5. Алчност, стремеж към изгода, култ към парите като универсален измерител на успеха, егоизъм, нечестност и нисък личен морал.
6. Натиск за повече печалба в организацията от страна на висшестоящите, от акционерите, корпоративен натиск върху мениджърите, характер на корпоративните политики.

Разширяването на обхвата на първата група фактори и ограничаването на действието на втората създават предпоставки за налагане на по-прогресивни форми на социално отговорно поведение на всички равнища.

В съвременната организация социалната отговорност се превръща в системообразуващ елемент на фирмената култура. Тя може да се постигне по различни начини, да приема специфични форми в отраслите, видовете дейности и отделните компании, като обхваща следните основни области:

Околна среда

Контрол върху замърсяването
 Възстановяване или опазване на околната среда
 Съхраняване на природните ресурси
 Рециклиране

Енергия

Пестене на енергията при производствените и маркетинговите процеси

Повишаване на енергийната ефективност на продуктите

Честни делови практики

Назначаване и израстване в кариерата на жени и представители на проблемните групи

Подпомагане на бизнеса, притежаван от представители на малцинствените групи

Човешки ресурси

Развитие на здравословните и безопасните условия на труд

Обучение и развитие на персонала

Програми за възстановяващо обучение на служители от проблемните групи

Програми за лечение на алкохолно и наркотично зависими служители

Подпомагане развитието на кариерата

Подпомагане отглеждането на децата на работещите

Спортни дейности и програми за стресоустойчивост

Дарения на пари, стоки, услуги, човешки

Спонсорство на здравни проекти

Населено място

Подпомагане на образованието и изкуствата

Подпомагане на общински възстановителни програми

Коопериране с общински проекти (центрове за рециклиране, помощ при бедствия, обновяване на градската среда)

Стоки

Повишаване на безопасността на стоките

Спонсорство на програми за обучение за производство на безопасни стоки

Намаляване на замърсяващия потенциал на стоките

Повишаване на хранителната стойност на стоките

Подобряване на пакетирането и етикетиранието и други

Маркетинг

Решения за спиране на продажбите на определени пазари

Съответствие между рекламираните и действителните качества на стоките

Избягване на дискриминиращи послания в рекламата

Запазване на личното пространство на потребителя

Разнообразието и разнопосочността на организационните дейности, задоволяващи обществените потребности, логично предизвикват въпроса до каква степен фирмата трябва да бъде въввлечена в тях или какви са **равнищата на социалното поведение, характеризиращи различните степени на отговорност**. Пракаш Сети класифицира социално ориентирани дейности на организациите в три категории (етапи на развитост) [4, с. 483], както следва:

- Социално задължение.
- Социална отговорност.
- Социална отзивчивост.

Поведението на етапа **"Социално задължение"** обикновено включва:

1. Използване на PR методи за подобряване на облик в случаи на атака, обвинения и упреци срещу фирмата.
2. Предоставяне на информация само когато се изисква по законен път.
3. Организиране и провеждане на мероприятия със социално полезен принос само в случаи на очевидна полза за фирмата.

Поведението на етапа **"Социална отговорност"** се характеризира със:

1. Поемане на отговорност за решаване на важни текущи проблеми на различни групи и общности.
2. Предоставяне на информация на медиите и на заинтересовани страни извън официално изискуемата.
3. Инициране на социално полезни приноси за важни клаузи.

Поведението на етапа **"Социална отзивчивост"** включва:

1. Доброволно обсъждане на дейностите с външни групи.
2. Свободно публично предоставяне на информация.
3. Принос към дейността на спорни групи с нарастващо обществено значение и остри незадоволени потребности.

В реакциите си на социалните предизвикателства някои фирми не отиват по-далеч от спазването на законите, други имат по-активни позиции, поемайки отговорността за различни програми. Най-напредналите имат типично проактивно поведение, като сами предизвикват оценка на инициативите, които приемат.

Често корпоративната социална отговорност се възприема едностранчиво или просто се използва като заместител на благотворителността. Това са различни процеси и понятия.

Концепцията за социалната отговорност утвърждава идеята, че съвременната фирма има задължения към обществото извън генерирането на печалба. Разширяването на обхвата на стратегическото управление, чиито решения засягат не само конкретната организация, но и нейната външна среда, е още един довод в полза на актуалността на проблема. Така например решението за закриване на предприятие или прекратяване работата на производствена линия засяга не само освободените работници, но и клиентите, доставчиците, влияе върху социалния климат в териториалната общност, инфраструктурната натовареност и др. Често реакцията на зависимите от дейността на фирмата групи е остра и не бива да се пренебрегва, тъй като последиците от нея оказват голямо влияние върху по-нататъшната ѝ дейност. Подобна ситуация извежда на преден план въпроса за адекватността на мисията, политиките, целите и стратегиите на фирмата, а също и за техния социален отзвук. Ето защо мениджърските екипи трябва да притежават компетенциите да се справят с конфликтите на интереси в рамките на определени етични принципи. Тези компетенции трябва да намерят реализацията си в разработването на балансираните стратегически планове.

В литературата по мениджмънт широко се **дискутират два популярни противоположни подхода** към отговора на въпроса: "Какви са отговорностите на бизнеса и как трябва да бъдат изпълнявани те?"

Милтън Фридман оспорва концепцията за социалната отговорност и дори се обявява срещу нея. Според него бизнесмен, който действа "отговорно", като намалява цените на продуктите, за да противодейства на инфлацията, или прави разходи за намаляване на замърсяването, или наема дългосрочно безработни, просто харчи парите на акционерите в интерес на обществото.

Арчи Карол се придържа към противоположното схващане, като твърди, че мениджърите трябва да поемат четири вида отговорности: икономическа, правна, етична и лична.

Разногласията между Фридман и Карол се отнасят до влиянието на социално отговорните действия на фирмите върху печалбата им. Фридман счита, че разходите за тях намаляват ефективността, докато според Карол недостатъчната социална отговорност активира регулиращите функции на държавата, което от своя страна впоследствие води до намаляване на фирмената ефективност.

Практиката на преуспяващите фирми очертава следните **предимства и ползи**, които мениджърите могат да очакват от социално отговорното поведение:

- утвърждаване на марката, подобряване на облик и репутацията на фирмата;

- доверие и стабилност във взаимоотношенията със снабдители, дистрибутори и клиенти;
- надбавки към цените за екологична продукция;
- статут на предпочитан инвеститор;
- привлекателен обект за дългосрочни чужди инвестиции;
- предпочитан работодател.

Всяко от посочените предимства може умело да се използва от фирмения мениджмънт в български условия както за подобряване на облика на компанията, така и за подобряване качеството на бизнес средата у нас. В това отношение креативността на българите все още не е провокирана в достатъчно голяма степен.

Основните **трудности**, които българските организации срещат днес, могат да се обобщят по следния начин:

1. В медиите и в деловите среди не се дискутират активно преките и косвените ползи, които организациите могат да получат от предприемане на социално отговорни инициативи.
2. Не се популяризират активно добрите практики в тази област.
3. Не се разискват специфичните подходи към основните групи - потенциални обекти на подобни инициативи: акционери, клиенти, служители, малцинствени групи, жени, възрастни хора, нетрудоспособни, големи общности.
4. Фирмите, които искат да развият и да прилагат социално отговорни стратегии и практики трудно могат да се ориентират към подходящи обекти за "социални инвестиции".

Ако се върнем към една дискусия, започната през 2001 г. [1], дали днес социалната отговорност за нашите организации е мода, претенция или необходимост, трябва да добавим, че вече тя е и принуда, и нова област на конкуренция между фирмите, изграждащи стабилен и привлекателен европейски облик. Причините за развитието на феномена КСО са:

1. Утвърждаването на философията на устойчивото развитие и потребността от прилагането на адекватна държавна и фирмена социална политика.
2. Изграждането на социална пазарна икономика, постигането на баланс между развитието на икономиката и обществото.
3. Разширяването на европейската интеграция и потребността от покриване на европейските стандарти за корпоративно социално отговорно поведение.
4. Подписването от българска страна на Социалната харта на народите, Директивите за заетост на

Европейската комисия, изпълнението на Лисабонската стратегия и други.

Решенията, свързани с утвърждаването на КСО, трябва да се търсят на всички равнища на управление: обществено, организационно, колективно и индивидуално. Потребността от вземане на основополагащи решения по КСО възниква при:

- разработване на стратегиите, политиките, плановете и програмите;
- предприемане на предстоящи промени, свързани със:
 - реструктуриране и приватизиране на предприятията,
 - започване на нов бизнес,
 - закриване на предприятия.

Отговорността за въвеждането и утвърждаването на КСО трябва да се разпределя между следните управленски субекти:

- бордовете на директорите,
- мениджърските екипи,
- директорът по човешките ресурси,
- звеното по опазване на околната среда,
- синдикатите,
- работещите.

Стабилен напредък в областта на корпоративната социална отговорност може да бъде постигнат чрез:

- разработване на социално отговорни стратегии;
- определяне на политики за социално отговорно поведение;
- конкретизиране на стратегиите и политиките в програми;
- определяне на бюджети за осъществяването на програмите;
- въвеждане на процедури за прилагане на програмите;
- наблюдение върху прилагането;
- провеждане на периодични прегледи на състоянието;
- въвеждане на одит на корпоративната социална отговорност.

Изключителната важност и сложността на тази дейност предполагат приоритетно развитие на съответните мениджърски компетенции и активно обучение на всички, заети с управлението на модерните, проспериращи български организации.

Литература

1. Вачкова, Е. (2001), Социалната отговорност в управлението на човешките ресурси - мода, претенция или необходимост. Доклад на Национална конференция с чуждестранно участие на тема "Предизвикателства пред управлението и развитието на човешките ресурси през XX^в век в България", Варна, 1-2 юни 2001.
2. Adage, R., T. Stearns, Management, South-Western Publishing Co, Cincinnati, 1987.
3. Hodgett, R., D. Kuratko, Management, Harcourt Brace Jovanovich Publisher, 1998.
4. Hopkins, M., CSR: An Issues. Policy Integration Department, World Commission on the Social Dimensions of Globalization, ILO, Geneva, 2004.
5. Hosmer, L., The Ethics of Management, IRWIN, 1991.
6. Velasquez, M., Business Ethics. Concepts and Cases, Prentice-Hall, 1998.
7. Wheelen, L. and D. Hungar, Strategic Management and Business Policy, Addison Wesley. Sixth Edition, 1998.

Проект RESCUE

Проектът под акроним RESCUE, или "План за действие с цел стимулиране изследванията и иновациите в малките и средните предприятия от Централна и Източна Европа по възобновяемите източници на енергия" е по Шестата рамкова програма, приоритетна област "Изследвания и иновации" с акцент върху приоритетите и на предстоящата Седма рамкова програма (2007 - 2013 г.).

Изпълнява се от международен консорциум с координатор Europrojekts SP Z.O.O. - Полша, и партньори от Германия, Латвия, Словакия, Румъния, Унгария и Франция.

От българска страна участва **Европейският институт по труда (ЕИТ)** - неправителствена организация, създадена в края на 2002 г. от 6 инженери, 1 икономист и 2 юристи. Основната му дейност е насочена към подпомагане на малките и средните предприятия (МСП) в областите: индустриални отношения, здравословни и безопасни условия на труд, изследователска и развойна дейност, развиване на международни проекти и програми с приоритет от ЕС.

Проектът има за **задача** да повиши познанията на МСП по Шестата и Седмата рамкова програма, както и за други програми на Европейския съюз (ЕС) и да засили конкурентоспособността им чрез подпомагане на развойната и иновационните им дейности, международното сътрудничество, участието в програмите и проектите, финансирани от ЕС, и др.

Изборът на целевата група е направен поради следните обстоятелства: МСП не разполагат с достатъчно финансови, времеви и човешки ресурси за извършване на изследователска и развойна дейност, езикова бариера, липсва им конкретна информация по проектните схеми на ЕС, нямат установени контакти с партньори от Западна Европа, работещи по проблема на възобновяемите източници на енергия (ВИЕ).

Затова проектът визира следните **потенциални възможности за МСП**:

- разпространяване на информация и познание по проектите и програмите на ЕС;
- разпространяване на материали, ноу-хау и др. за изследвания, технологии, продукти и др. по ВИЕ;
- намиране на източници за финансиране на изследователска и технологично-развойна дейност в МСП;
- създаване на контакти и партньорства със сродни фирми от ЕС, по-конкретно Западна Европа;
- предоставяне на МСП на информация за тенденциите на развитие по проблема с цел стратегическото планиране на бизнеса им.

Съдържание на проекта:

- Технологичен одит (срещи, дискусии, анализ) на МСП за компетентността им и потребностите по проблема ВИЕ.
- Обвързване потребностите на МСП и постигнатите изследователски, развойни и други резултати в ЕС по Шестата рамкова и други програми на Общността.
- Разпространяване на информация, обучение и помощ за развиване на проекти по темата.

Стратегическата цел на проекта е да съдейства за повишаване технологичното равнище на МСП от Централна и Източна Европа по ВИЕ.

Конкретни цели:

- Повишаване конкурентоспособността на МСП чрез достъп до стратегическа информация и развойни инструменти по ВИЕ.
- Повишаване капацитета им за участие в европейски изследователски и развойни програми и проекти.

- Подпомагане обмяната на опит и добри практики и стимулиране на транснационалното сътрудничество.
- Стимулиране изследванията и иновациите по ВИЕ в предприятията от Централна и Източна Европа.

Дейностите за постигане на посочените цели са в посока на: генериране на познание по ВИЕ, свързано с изследователски и развойни постижения, технологии, пазар, участници в рамковите и други програми на ЕС и разпространяване на познанието към МСП от Централна и Източна Европа.

По-конкретно:

- Проучване, изследване и анализ на регионалните ресурси, компетентност, потребности и интереси по ВИЕ.
- Стимулиране на МСП за участие в изследователски и/или развойни дейности по Шестата и Седмата рамкова и други програми, свързани с ВИЕ, чрез:
- идентификация на проекти и програми, както и на потенциални партньори;
- обучение;
- съдействие на МСП за развиване и участие в европейски проекти и програми, приоритетно по Шеста и Седма рамкова програма.

В проекта е предвидено и създаването на следните продукти:

- база данни на МСП с компетентност и/или интерес по ВИЕ;
- сайт с информационни материали, осъществени проекти, контактни данни на партньори и пр. по проблема ВИЕ;
- брошура и сайт с инструменти по Шестата и Седмата рамкова програма;
- информационни форуми и курсове за прагматично обучение на МСП.

В контекста на законодателството и политиките на Р България проектът ще допринесе и за:

- ефективно спазване на законите по енергетика и енергийни ресурси и по енергийна ефективност;
- изпълнение на стратегията и политиката в сектор "Енергетика" за намаляване на емисиите на парникови газове, пряко свързана с производство на ВЕИ;
- интегриране на българската енергийна система и пазар към ЕС.

Цели на ЕС по ВИЕ:

- достигане на 12 % производство на електроенергия от ВИЕ през 2010 г.;
- повишаване енергийната й ефективност до 18 % чрез ВИЕ през 2010 г. (в сравнение с 1995 г.);
- достигане на 22 % от консумираната електроенергия от ВИЕ през 2010 г.;
- намаляване на CO₂ емисиите с 9 % за периода 2008 - 2012 г. (в сравнение с 1990 г.) и пр.

Текущи и бъдещи **инициативи и програми** на ЕС, свързани с ВИЕ:

- План за действие (2006 г.) като резултат от дебата по Зелената книга "Енергийна ефективност" (2005 г.).
- Програма "Интелигентна енергия (2003 - 2006 г.), включваща:
 - кампания "Устойчива енергия в Европа" (2005 - 2008 г.);
 - програми ALTENER, SAVE, STEER, COOPENER на Генерална дирекция "Енергия и транспорт";
 - действаща международна мрежа по ВИЕ, информационен портал, каталог на партньорите - производители на ВИЕ.
- Теми за проектни предложения по Шестата рамкова програма: TREN-4 и ENERGY-4.
- Покана за проекти и предложения по Седмата рамкова програма, първите ще бъдат обявени през м. септември 2006 г.

Полезни сайтове:

www.cordis.lu/fp6
europa.eu.int/comm/energy/intelligent/index_en.html
europa.eu.int/comm/energy/res/renewable_energy_partnership/index_en.htm
www.opet-network.net
www.sustenergy.org
www.managenergy.net

За контакт:
 Ирина Терзийска
 e-mail: eli.bulgaria@mbox.bol.bg
 mobile: 0887 807 691

РАБОТА В МРЕЖА НА ФИРМИ ОТ ХРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

Проект "SARA" (Иновативни методи за организиране на доставките)
Проект за изследователски дейности и технологично развитие, финансиран от ЕС

Проектът "SARA" (Supply Arrangements Enriching Innovation) има за цел да повиши конкурентоспособността на фирми от *агробизнеса* в проблемни региони чрез внедряването на модерни управленски практики. Консорциумът, изпълняващ проекта, се състои от следните организации: Технологичен парк в Солун (Гърция), Еделстън Иновейшън (Единбург, Шотландия), Андалуски институт за технологии (Севиля, Испания), TTZ (Център за технологичен трансфер, Бремерхавен, Германия) и фондация "Приложни изследвания и комуникации" (София, България).

Една от дейностите по проекта е създаването на **международна мрежа от фирми**, за която ще бъде отделено специално виртуално пространство на интернет страницата на проекта www.agro-food.net (бутон "Управленски инструмент САРА", САРА - Виртуално пространство на проекта).

Каним фирми от хранителния сектор в цяла Европа да вземат участие в

ЕВРОПЕЙСКА МРЕЖА "САРА" ЗА КООПЕРИРАНЕ НА ФИРМИ ОТ ХРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ И СВЪРЗАНОТО С НЕЯ СЕЛСКО СТОПАНСТВО,

чиято *цел* е да подпомогне развитието на малките и средните предприятия в сферата на производството на хранителни продукти от цяла Европа, като им даде възможност **лесно и безплатно** да предлагат своите продукти/технологии/услуги. Всички фирми – участнички в мрежата, могат да публикуват «**ОФЕРТА**» или «**ЗАЯВКА**» според това, дали предлагат своя продукция/технология или търсят решение на определен проблем. По този начин фирмите участнички ще имат възможност да създадат нови партньорства с фирми от други европейски страни в областта на:

- **внос** или **износ** на продукти/услуги;
- **маркетинг** на продукти;
- **дистрибуция** на продукти;
- **опаковане**;
- **суровини**;
- **изследователска дейност**;
- **търговско представителство**;
- **технологии (ноу-хау) и иновации**.

Със своя специален инструмент за автоматично търсене мрежата ще съпоставя «ОФЕРТИТЕ» на фирмите със съответните «ЗАЯВКИ» и администраторът на страницата своевременно ще информира заинтересуваните страни относно резултатите от запитването.

Вашата фирма може да получи формуляр за участие от Борислава Северова – тел. 02/986 7557, borislava.severova@online.bg, или директно от страницата на проекта www.agro-food.net, бутон "Управленски продукт САРА" - Инструмент за работа на фирми в мрежа. Изпратете обратно попълнения формуляр на borislava.severova@online.bg или на факс 02/980 1833.

*Информацията, подадена чрез тази форма, ще се третира според правилата на ЕС за защита на личните данни.

Избрани оферти (Technology Offers), получени чрез мрежата от иновационни центрове

По-подробно описание на предлаганата технология, която представлява интерес за вас можете да получите като попълните **Талона за заявка** на страница 21.

Интернет страницата www.irc.bg (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) също дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на технологията, която ви интересува.

За да декларираме този интерес, можете да изтеглите електронния формуляр за интерес или да го изискате на адрес: angel.milev@online.bg, dimitar.ganev@online.bg, maria.alexandrova@online.bg.

A Web-based Geographic Cluster Mapping Tool

Reference number 05 GB EAST OCZD

Deadline 01.9.2006

Abstract A UK company has developed a web-based geographic cluster mapping technology with broad applications in commercial & industrial markets. This novel system uses code modules to interpret information from an online database and convert this data into a clear visualised geographic format that website visitors can easily understand. The technology is user friendly, available at modest cost & easy to customise. The company is seeking commercial software or web solutions partners.

Collaboration Type Technical Co-operation; License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

Application of Multivariate Statistics (Chemometry) for Products and Processes control and Optimisation

Reference number 05 IT TUFT OCSA

Deadline 25.6.2006

Abstract An Italian technical centre has developed an application of chemometry for products and processes control and optimisation. Using chemometry it is possible to develop a system for designing, analysing and controlling manufacturing through timely measurement of critical quality and performance attributes of raw and in-process materials and processes with the goal of ensuring final product quality. DOE, PCA and PLS are often used. The technical centre is looking for technical co-operation.

Collaboration Type Technical Co-operation

Battery-powered wireless network modules for fast prototyping

Reference number 05 SE CSAA OCEZ

Deadline 24.4.2006

Abstract A research group at a Swedish university specialised in communication electronics has developed modules for fast prototyping and integrating the new standard for wireless sensor networking using a new and unexploited communication standard. The group now seeks partners, either academic or industrial that provide applications requiring mobility, wireless or remote monitoring.

Collaboration Type Technical Co-operation

Breast Cancer Detection Method

Reference number 2003-12

Deadline 01.10.2006

Abstract Scientists in the Engineering department of this internationally renowned UK university have developed a reliable method for identifying more accurately the microcalcifications (calcium salts) which appear in 25% of mammograms. These are often the earliest indication of breast cancer, so an accurate identification is extremely important. Interested companies are sought for the development, production and commercial exploitation of the invention, which is now the subject of a patent application.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting); Financial resources

Continuous sediment dehydration process for wastes treatment

Reference number 05 FR FMAP OCJ6

Deadline 01.10.2006

Abstract Scientists in the Engineering department of this internationally renowned UK university have developed a reliable method for identifying more accurately the microcalcifications (calcium salts) which appear in 25% of mammograms. These are often the earliest indication of breast cancer, so an accurate identification is extremely important. Interested companies are sought for the development, production and commercial exploitation of the invention, which is now the subject of a patent application.

Collaboration Type Technical Co-operation; Joint venture agreement; License agreement; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting); Financial resources

Diagnosis and prediction of tumour aggressiveness by oligoclonal antibodies specific for clusterin isoforms: methods and related kit**Reference number** 05 IT LAUR OCF2**Deadline** 12.5.2006**Abstract** An Italian university research group has developed a method and a related kit concerning the production of anti-clusterin oligoclonal antibodies able to recognise and bind, in a selective and specific way, antigenic epitopes of clusterin isoforms. The kit can be used for early diagnosis of tumours (i.e. colon cancer) and for prediction of their aggressiveness. Biotechnology industries are sought as partners for development of the diagnostic kit, clinical trial phase I and a spin-off agreement.**Collaboration Type** Joint venture agreement;Commercial Agreement with Technical Assistance;Financial resources**IGLOO NAS: Network Storage System with a simple administration web interface****Reference number** 04 ES SERT OAMU**Deadline** 17.10.2006**Abstract** A Spanish company has released a new system IGLOO NAS which is a high performance network storage system that comes with a simple administration web interface. IGLOO NAS is a cost-effective market network storage system delivering superior network availability with fault tolerance reliability. The company is looking for partners to establish commercial agreement with technical assistance.**Collaboration Type** Commercial Agreement with Technical Assistance**Production of Novel Aminocoumarin Antibiotics****Reference number** 05 DE SDST ODED**Deadline** 08.10.2006**Abstract** Researchers at a German university have developed a novel biotechnological process for manufacture and modification of aminocoumarins, which are very effective as anti-infectant particularly against multi-resistant bacterial strains. The university is interested in both license agreements and technical collaboration.**Collaboration Type** Technical Co-operation;License agreement**A new wet chemical method to fill in Carbon Nanotubes (CNTs) with nanoclusters of various materials****Reference number** 05 IT LADA ODPT**Deadline** 15.11.2006**Abstract** An Italian research centre developed a new wet chemical method that allows the filling of CNTs with nanoclusters of various materials, without causing any external material growth. This method implies low-cost technologies, using a multi-step synthesis and controlling carefully the dimension of the filling material. License agreements with companies interested in the electronic, energetic and material application of the technology are expected.**Collaboration Type** Technical Co-operation;License agreement**Clustering PC technology****Reference number** 05 ES SSIT OD1C**Deadline** 01.8.2006**Abstract** A Spanish research institute from the Canary Islands has developed a clustering PC technology, that combines off-the-shelf standard (and thus cheap) PC hardware using the greatest computing power density available in the market. The institute seeks a strategic partner for manufacturing and commercialising the technology.**Collaboration Type** Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)**ICT Based Online Methodology and Tool for Technology Audits****Reference number** 05 PT PTAI ODDW**Deadline** 30.9.2006**Abstract** This tool for technology audits was developed by a Portuguese SME, building on the experience developed in European projects and on the training developed for the IRC Network. The tool is intended for organisations wishing to perform technological audits. It facilitates the auditor's by proposing strategies on the basis of the strengths and weaknesses retained. The tool automatically generates reports and stores information for benchmarking and analysis. The company is looking for licensees.**Collaboration Type** Technical Co-operation;License agreement**No more built boxes - a system of portable plate elements for panellised structures****Reference number** 05 DE DSIT OCZI**Deadline** 01.8.2006**Abstract** A German architect has invented a building system of prefabricated plate elements for panellised structures. The elements are portable and easy to handle. The structures are easy to erect without any scaffold. Using only a few types of plates of triangular or quadrilateral formats e.g. unusual and spectacular rounded or folded complex spatial shapes of buildings are obtainable (see figure). The inventor seeks for partners from industry for licensing and the joint development of applications.**Collaboration Type** Technical Co-operation;License agreement

Предлагани технологии от Италия в областта на текстила и кожата

Допълнителна информация за предлаганата технология, която представлява интерес за вас, можете да получите от Европейския иновационен център - Мария Александрова, maria.alexandrova@online.bg.

Нов метод за производство на декоративна кожа с хартиени приложения. (Method for production of decorated leather with paper applications)

Малка италианска фирма е разработила новаторски и прост метод за апликиране на декоративна кожа с хартиени детайли, така че повърхността на кожата да остане гладка и едновременно с това да се получат оригинални ефекти. Продуктът е подходящ за облекла, обувки, аксесоари и интериорни декорации.

Нов метод за дистанционен контрол на тъкачни станове. (An innovative method for remote control of the looms)

Италианска фирма е създавала система за дистанционно управление на тъкачни станове, която позволява следенето на работата на голям брой машини през един персонален компютър. Има възможност системата да се интегрира посредством интранет, за да контролира станове, разположени на различни места. В допълнение фирмата е създавала софтуер, който обработва информацията за продукцията, следейки типа тъкан, метража, сплитката и др.

Антропометричен манекен за бързо изграждане на прототип посредством автоматизирана система за снемане на телесните мерки. (Wearable rapid-prototyping anthropometrical dummies made after the use of an automated body measurement system)

Италианска фирма е създавала нова методология в помощ на дизайнерите и производителите на облекло, с помощта на която се достига максимално прилягане на дрехите към тялото. Formax® е антропометричен манекен, разработен на база идентифициращата система ScanFit®, която за няколко секунди събира хиляди обмерни данни. Фирмата търси търговско споразумение с техническа помощ.

Двубарабанна машина за кардиране на тъкани и плетени платове. (A double drum rising machine for textile industries)

Италианска компания, специализирана в производството на текстилна техника, е разработила нова компактна кардираща машина с вертикално разположени барабани и електронно управление. Машината може да обработва както трикотажни платове (кръгло плетени и с единична ширина), така и тъкани платове. Има възможност за монтиране на участък за паро- и антистатична обработка и навиващо устройство за различни ширини на плата. Фирмата се интересува от търговско споразумение с техническо сътрудничество.

Избрани заявки за търсене на технологии (Technology Requests), получени чрез мрежата от иновационни центрове

По-подробно описание на търсената технология, която представлява интерес за вас можете да получите като попълните **Талона за заявка** на страница 21.

Интернет страницата www.irc.bg (рубрика „Технологичен трансфер - Технологии от IRC Network - Search engine“) също дава възможност да се запознаете с по-подробното описание на заявката за технология, която ви интересува.

За да декларирате този интерес, можете да изискате електронния формуляр за интерес на един от адресите: angel.milev@online.bg, dimitar.ganev@online.bg, maria.alexandrova@online.bg.

Electromagnetic treatment of water

Reference number 05 FR GECB OCC8

Deadline 12.4.2006

Abstract A French SME, specialised in natural treatments for breeding, is looking for partners having expertise in water bioenergy and electromagnetic treatment of water. The company would like to find partners with know-how in this field and/or technical cooperation to manufacture electromagnetic treatment apparatus.

Collaboration Type Technical Co-operation; License agreement; Manufacturing agreement (Subcontracting & Co-contracting)

Software technologies using balanced scorecard method to support strategic management within enterprises

Reference number 291002/99/HF

Deadline 27.04.2006

Abstract German company looks for software technologies/software tools using the balanced scorecard method, which could be adapted to applications in the area of strategic management. The focus is on the redirection of the enterprise and the performance control of all functions involved in the company. The technology should have gone through an in-depth on-site evaluation (beta test); reference installations are available in Europe.

Collaboration Type License agreement; Commercial Agreement with Technical Assistance

CeBit 2006, ХанOVER, Германия, 09-12 март 2006
CeBIT2006 Future Parc

Технологични брокерски дни в областта на информационните технологии - IRC Future Match 2006

Европейският иновационен център - България (ЕИЦ - България), има удоволствието да ви покани да участвате в технологичните брокерски дни **IRC Future Match 2006** (<http://www.futurematch.cebit.de>) в областта на информационните и телекомуникационните технологии, които ще се проведат за четвърти пореден път в рамките на най-големия международен панаир в тези области **CeBit** (www.cebit.de).

Събитието се организира за четвърта поредна година от мрежата от иновационни центрове (**IRC Net** - <http://irc.cordis.lu>). То предлага на фирми, изследователски организации и университети от цяла Европа възможността за провеждане на **предварително уговорени** двустранни срещи.

През 2005 г. в рамките на **FutureMatch 2005** бяха регистрирани **над 500 организации** от **30 различни страни**; състояха се **повече от 1000 срещи**; осъществени бяха повече от **50 международни проекти** за сътрудничество и много преговори за възможно бъдещо сътрудничество.

На тазгодишното събитие участниците ще получат възможност да се срещнат с доставчици на нови продукти и технологии от цяла Европа, събрани на едно място; да намерят **потребители за собствените си продукти**; да **установят международни бизнес контакти за различни видове сътрудничество като например разработване на продукти, маркетинг, производство, създаване на съвместни предприятия** и др.

Организациите участнички могат да ползват предварително уреден щанд, където да провеждат своите срещи. Щандът разполага с необходимите за това технически средства, както и с мокър бар, който се ползва безплатно от участниците.

Как да участвате?

Всеки участник предварително попълва формуляр/профил (предоставен от организаторите или директно в страницата на събитието - www.futurematch.cebit.de), съдържащ оферти или заявки, в който се описва точно какъв вид сътрудничество търси или предлага той.

Така получените профили се проверяват и одобряват от организаторите на събитието. Всички допуснати профили се включват в електронен каталог, който се публикува на интернет страницата на събитието. На базата на този каталог всички участници имат възможност предварително да си изберат подходящ партньор и да заявят среща с него. Срещите се организират от екипа на организаторите в зависимост от

предварително посочената дата и периода на присъствие на заявителя. Малко преди старта на панаира участниците получават индивидуалните си програми за срещи.

За да се регистрирате за участие, можете да се обърнете към ЕИЦ - България. Желаетелите да участват организации могат да присъстват лично на събитието или да бъдат представлявани от член на работния екип на ЕИЦ - България.

ЕИЦ - България, може да предостави информация за фирми, предлагащи организирано посещение на панаира в ХанOVER.

Цена:

Всички разходи по пътуване и пребиваване в гр. ХанOVER, както и входната карта за панаира се поемат от самите участници.

Българските организации, подпомагани от ЕИЦ - България, и присъстващи лично, заплащат такса за участие от 100 лв. (без ДДС). Тя включва съдействие за изработване на фирмен профил (оферта или заявка) на английски език; публикуване на профила на интернет страницата на събитието и включването му в специално предназначения за целта каталог; подбор на подходящи профили/фирми за заявка на срещи; изготвяне на график/програма на срещите.

Фирмите, желаещи да бъдат представлявани от ЕИЦ - България, трябва да заплатят такса от 200 лв. (без ДДС). Тя се заплаща, както следва:

100 лв. (без ДДС), дължими за извършване на услугите, описани в предходната точка;

100 лв. (без ДДС), дължими при предоставяне на клиента на подробен отчет от проведените срещи.

Важни срокове:

Срок за подаване на профили:

13 февруари 2006 г.

Срок за насрочване на срещи:

20 февруари 2006 г.

Срок за потвърждаване на срещи:

24 февруари 2006 г.

Получаване на индивидуалните програми за срещи от всички участници:

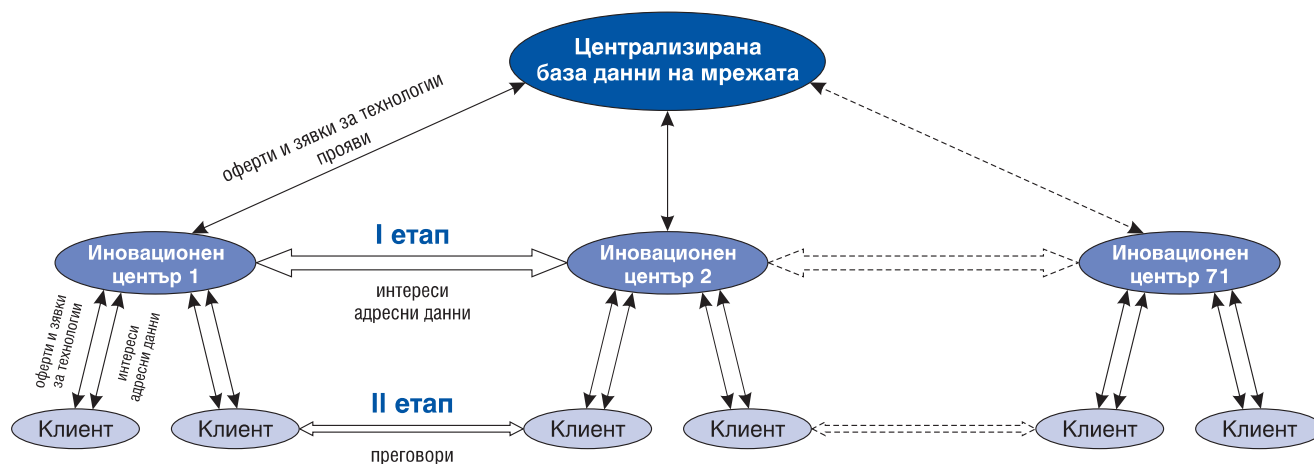
01 март 2006 г.

За допълнителна информация и предоставяне на регистрационни формуляри:
Европейски иновационен център, София 1000, ул. Гурко 6
Ангел Милев - angel.milev@online.bg
Димитър Ганев - dimitar.ganev@online.bg
тел.: 02/986 7557 факс: 02/980 1833
URL: www.irc.bg

Европейски иновационен център - България

Европейският иновационен център (ЕИЦ) е част от европейската мрежа IRC Network (www.cordis.lu/irc). В мрежата са свързани 71 иновационни центъра, разположени в 33 страни - 25 страни - членки на Европейския съюз, и в България, Румъния, Исландия, Израел, Норвегия, Швейцария, Турция и Чили. Иновационните центрове в мрежата обхващат 250 организации с над 1000 сътрудници и имат над 65 000 клиенти. До момента са осъществени 800 реални трансфера на технологии, а за около 5000 се водят преговори.

Целта на мрежата е да подпомага малките и средните предприятия да определят иновационните си потребности, да получат достъп до информация за необходимите им технологии, да предлагат свои добри технологични решения и да подобрят сътрудничеството си с европейски партньори.

ЕИЦ предоставя на българските производствени предприятия набор от информационни и консултантски услуги, които подпомагат трансфера на нови технологии:

- **Технологичен одит:**

- Идентифициране на потребностите на фирмата от нови технологии.
- Определяне на необходимостта от усъвършенстване на прилаганите във фирмата технологии.
- Уточняване на възможностите и желанието на фирмата за технологично коопериране с фирми и научноизследователски организации от европейските страни.
- Разработване на конкретни заявки за търсене на нови технологии и/или технологично оборудване, които ЕИЦ разпространява в мрежата от иновационни центрове в Европа.

- Определяне на иновативни технологии, собственост на фирмата, които се предлагат на европейски партньори.
- **Абонаментното електронно информационно обслужване (Automatic Matching Tool - AMT)** - на посочения от абоната електронен адрес се получават съобщения от централизираната база данни на мрежата с наименование на технологиите, кратко описание и референтен номер в заявените от абоната области.
- **Международни дни за двустранни бизнес срещи.**
- **Секторни и тематични срещи.**

Подробна информация можете да намерите на www.irc.bg

В приложения талон можете да направите заявка за технологичен одит и абонамент за AMT

Издава:

**Европейски
иновационен
център**

Редакционна колегия:

Ангел Милев, angel.milev@online.bg
 Стела Димитрова, stella.dimitrova@online.bg
 Кристина Недева, christina.nedeva@online.bg
 Теодора Георгиева, teodora.georgieva@online.bg
 Димитър Ганев, dimitar.ganev@online.bg
 Мария Александрова, maria.alexandrova@online.bg

Адрес:

София 1000
 ул. „Гурко“ № 6
 тел: 02/986 7557
 тел: 02/986 7887
 факс: 02/980 1833
www.irc.bg

Талон за заявка и абонамент

1. Проявен интерес към предлагани и търсени технологии

Моля маркирайте с "X" избраните от вас референтни номера на оферти и заявки за технологии, публикувани в бр. 4/2005, към които проявявате интерес, за да получите по-подробното им описание на вашия адрес.

Предлагани технологии (Technology Offers)

☐ 05 GB EAST 0CZD	☐ 2003-12	☐ 04 ES SERT 0AMU	☐ 05 ES SSIT 0D1C
☐ 05 IT TUFT 0CSA	☐ 05 FR FMAP 0CJ6	☐ 05 DE SDST 0DED	☐ 05 PT PTAI 0DDW
☐ 05 SE CSAA 0CEZ	☐ 05 IT LAUR 0CF2	☐ 05 IT LADA 0DPT	☐ 05 DE DSIT 0CZI

Търсени технологии (Technology Requests)

- 05 FR GECB 0CC8 291002/99/HF

2. Технологичен одит

- Желая в нашата организация да бъде проведен технологичен одит.

3. Абонаментно електронно информационно обслужване (AMT)

- Желая да стана абонат на системата (AMT) за електронно разпространение на технологични оферти и заявки от мрежата от иновационни центрове по заявените от мен области.

Моля да получа електронен формуляр за абонамент на e-mail:

4. Абонамент за бюлетин "ВЕСТИ"

- Желая да стана абонат на безплатния бюлетин "ВЕСТИ".

5. Реклама в бюлетин "ВЕСТИ"

- Желая нашата организация да публикува реклама в бюлетин "ВЕСТИ".

6. Данни на заявителя/абоната

Име и фамилия:

Длъжност:

Организация:

Пощенски адрес (код, град, улица, номер):

Телефон: Факс:

E-mail: Интернет страница:

Основен предмет на дейност:

Дата: Подпис:

Заявка и абонамент можете да направите като изпратите талона по пощата на адрес:
Европейски иновационен център - България, София 1000, ул. Гурко 6, по факс: **02/980 1833**
или да изискате електронния му вариант на e-mail: **stella.dimitrova@online.bg**

Какво представлява CORDIS? (<http://www.cordis.lu>)

CORDIS е информационна служба на Европейската комисия, която осигурява достъп до пълната информация за програмите на ЕС за научни изследвания и технологично развитие и за възможностите за използване на постигнатите резултати и разработените технологии, произтичащи от тези програми.

CORDIS е централен източник на информация с решаващо значение за всяка организация - промишлена, МСП, изследователски институт, университет, която желае да участва във финансираните от ЕС програми, да използва резултати от завършили научни програми и/или търси партньорство.

CORDIS предоставя информация за научноизследователските програми и инициативи на ЕС чрез набор от бази данни. Целта е разпространение на информация за научноизследователските инициативи и за програми за технологично развитие до възможно най-широк кръг потребители чрез пълни, актуализирани и леснодостъпни данни, които да помагат на европейските фирми да си сътрудничат и да разработват съвместни научноизследователски проекти.

CORDIS съдържа информация за хиляди европейски фирми, които търсят партньори за разработване или внедряване на съвременни технологии и ноу-хау.

CORDIS се състои от десет бази данни, които предлагат хиляди документи:

RTD-News - актуализира се всекидневен и предоставя най-новата информация за инициативите на ЕС за научни изследвания и технологично развитие; съдържа информация за текущи конкурси за проекти, различни събития и публикации.

RTD-Acronyms - речник на съкращенията на научноизследователските програми и инициативи на ЕС и на научноизследователски организации. Базата данни се актуализира всеки месец.

RTD-Comdocuments - съдържа информация за документи, изпратени от Комисията до Европейския съвет, Европейския парламент и другите органи на ЕС.

RTD-Programmes - съдържа информация за всички финансирани от ЕС програми и за програми и инициативи на ЕС за научни изследвания и технологично развитие в областта на енергетиката, информационните науки, регионалното развитие, образованието, опазването на околната среда и т.н. Предоставя се информация за структурата и целите на отделните програми, за тяхното изпълнение, за текущото им състояние, за предвиденото финансиране, адресите за контакт. Базата данни се актуализира на всеки две седмици.

RTD-Projects - предоставя информация за отделни проекти, реализирани в рамките на множеството програми, финансирани от ЕС. Записите съдържат описание на проектите и целите, текущото им състояние и данни за страните по договорите и за останалите партньори. Базата данни се актуализира на всеки две седмици.

RTD-Publications - обобщения на различни публикации, библиографски справки, класификация на проектите по теми. Базата данни се актуализира на всеки две седмици.

RTD-Results - описание на резултатите от изследванията, данни за организациите, изисквания за допълнително финансиране, наличност на прототипи, търговски потенциал и адресна информация за контакти.

RTD-Partners - помага на изследователите да идентифицират подходящите партньори за съвместно участие в европейските програми или за друг вид сътрудничество, включително търговска експлоатация. Базата съдържа профили на различните организации, търсещи партньори, детайли за областите на специализация и данни за големината и местоположението на организациите, информация за желаните видове сътрудничество. Базата данни се актуализира всяка седмица.

RTD-Contacts - съдържа адреси за контакт както на национално равнище, така и на равнище ЕС, чрез които се получават информация, помощ и съвет за различните програми за научни изследвания и технологично развитие.